ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 26ης Ιουνίου 2003 *

Στην υπόθεση C-233/00,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένη από τους G. zur Hausen και J.-F. Pasquier, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπουμένης αρχικώς από τους J.-F. Dobelle και D. Colas, και στη συνέχεια από τον G. de Bergues,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, παραλείποντας να μεταφέρει ορθώς τα άρθρα 2, στοιχείο α', και 3, παράγραφοι 2, 3 και 4, της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την ελεύθερη πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος (ΕΕ L 158, σ. 56), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την εν λόγω οδηγία καθώς και από το άρθρο 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 249, τρίτο εδάφιο, ΕΚ),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-P. Puissochet, πρόεδρο τμήματος, R. Schintgen (εισηγητή), Β. Σκουρή, F. Macken και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: M.-F. Contet, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 17ης Οκτωβρίου 2002, της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τον J.-F. Pasquier και της Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπουμένης από την C. Isidoro,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 14ης Ιανουαρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Ιουνίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ,

προσφυγή η οποία έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, παραλείποντας να μεταφέρει ορθώς τα άρθρα 2, στοιχείο α', και 3, παράγραφοι 2, 3 και 4, της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την ελεύθερη πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος (ΕΕ L 158, σ. 56), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την εν λόγω οδηγία καθώς και από το άρθρο 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 249, τρίτο εδάφιο, ΕΚ).

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 90/313

2 Σύμφωνα με το άρθρο 1 της οδηγίας 90/313 «σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι, αφενός, να εξασφαλισθεί η ελεύθερη πρόσβαση σε πληροφορίες για το περιβάλλον τις οποίες διαθέτουν οι δημόσιες αρχές, καθώς και η ελεύθερη διάδοση των πληροφοριών αυτών και, αφετέρου, να οριστούν οι βασικοί όροι και προϋποθέσεις παροχής των πληροφοριών αυτών».

3 Το άρθρο 2 της οδηγίας 90/313 έχει ως ακολούθως:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

α) "πληροφορία σχετική με το περιβάλλον": είναι κάθε διαθέσιμο στοιχείο, υπό γραπτή, οπτική, ακουστική ή μηχανογραφική μορφή, για την κατάσταση των υδάτων, του αέρος, του εδάφους, της πανίδας, της χλωρίδας και των φυσικών χώρων, καθώς και για δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένων των δραστηρι-

οτήτων που προκαλούν ενόχληση, όπως ο θόρυβος) ή μέτρα που επηρεάζουν ή δύνανται να επηρεάσουν δυσμενώς τα ανωτέρω και για δραστηριότητες ή μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία των ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών μέτρων και των προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος·

β) "δημόσιες αρχές": είναι κάθε δημόσια διοικητική υπηρεσία σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο που έχει αρμοδιότητες και κατέχει πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον, εξαιρουμένων των φορέων που ασκούν δικαστική ή νομοθετική εξουσία.»

4 Σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 90/313:

«1. Με την επιφύλαξη του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη υποχρεώνουν τις δημόσιες αρχές να χορηγούν πληροφορίες για το περιβάλλον σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το ζητά, χωρίς το πρόσωπο αυτό να πρέπει να αποδεικνύει συμφέρον.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις λεπτομέρειες σύμφωνα με τις οποίες οι πληροφορίες καθίστανται πράγματι διαθέσιμες.

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι επιτρέπεται η άρνηση χορήγησης των πληροφοριών αυτών όταν οι πληροφορίες έχουν σχέση με:

— τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εργασιών των δημοσίων αρχών, των διεθνών σχέσεων και της εθνικής άμυνας,

— τη δημόσια ασφάλεια,

— υποθέσεις που εκκρεμούν ή εκκρεμούσαν ενώπιον δικαστηρίων ή υποθέσεις για τις οποίες διενεργείται είτε ανάκριση (συμπεριλαμβανομένου και του πειθαρχικού ελέγχου) είτε προανάκριση,

— εμπορικά και βιομηχανικά μυστικά, συμπεριλαμβανομένης της πνευματικής ιδιοκτησίας,

— εμπιστευτικά προσωπικά στοιχεία ή/και φακέλους,

— στοιχεία που χορηγήθηκαν από τρίτο που δεν υπείχε νομική υποχρέωση να τα χορηγήσει,

— στοιχεία, η αποκάλυψη των οποίων θα είχε σαν αποτέλεσμα μάλλον να επηρεάσει δυσμενώς το περιβάλλον το οποίο αφορούν.

Οι πληροφορίες τις οποίες κατέχουν οι δημόσιες αρχές χορηγούνται εν μέρει όταν είναι δυνατό να διαχωριστούν οι πληροφορίες που αφορούν τα προαναφερόμενα θέματα.

3. Μια αιτηθείσα πληροφορία δύναται να μη χορηγείται όταν συνεπάγεται την παράδοση ημιτελών εγγράφων ή στοιχείων ή εσωτερικών ανακοινώσεων, ή όταν η αίτηση είναι προδήλως αβάσιμος ή διατυπωμένη πολύ γενικά.

4. Η δημόσια αρχή ενημερώνει τον αιτούντα για την τύχη της αίτησής του το συντομότερο δυνατό και το αργότερο εντός διμήνου. Οι λόγοι ενδεχόμενης άρνησης παροχής των απαιτούμενων πληροφοριών πρέπει να αναφέρονται.»

5 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/313, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις απαραίτητες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992 και ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι εθνικές διατάξεις

6 Ο νόμος αριθ. 78-753, της 17ης Ιουλίου 1978, περί μέσων βελτιώσεως των σχέσεων μεταξύ των δημόσιων διοικητικών υπηρεσιών και του κοινού και διαφόρων διατάξεων διοικητικού, κοινωνικού και φορολογικού χαρακτήρα (JORF της 18ης Ιουλίου 1978, σ. 2851), αναγνωρίζει στους ιδιώτες δικαίωμα προσβάσεως στα διοικητικά έγγραφα.

7 Ο τίτλος Ι του νόμου αριθ. 78-753, με θέμα «Περί της ελεύθερης προσβάσεως στα διοικητικά έγγραφα», περιλαμβάνει τα άρθρα 1 έως 13 του νόμου.

8 Το άρθρο 1 του εν λόγω νόμου ορίζει:

«Το δικαίωμα των διοικουμένων στην πληροφόρηση διευκρινίζεται και κατοχυρώνεται από τον παρόντα τίτλο όσον αφορά την ελεύθερη πρόσβαση στα μη ονομαστικά διοικητικά έγγραφα.

Ως διοικητικά έγγραφα, κατά την έννοια του παρόντος τίτλου, νοούνται όλοι οι φάκελοι, οι εκθέσεις, οι μελέτες, τα εκτενή ή συνοπτικά πρακτικά, τα στατιστικά στοιχεία, οι οδηγίες, εντολές και εγκύκλιοι, υπηρεσιακά σημειώματα και απαντήσεις υπουργών που περιλαμβάνουν ερμηνεία του ισχύοντος δικαίου ή περιγραφή των διοικητικών διαδικασιών, γνωμοδοτήσεις, εξαιρέσει των γνωμοδοτήσεων του Conseil d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας) και των διοικητικών δικαστηρίων, προβλέψεις και αποφάσεις σε γραπτή μορφή, σε μορφή οπτικών ή ακουστικών εγγραφών ή μηχανογραφημένης επεξεργασίας μη ονομαστικών στοιχείων.»

9 Σύμφωνα με το άρθρο 2 του αυτού νόμου:

«Επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 6 τα διοικητικά έγγραφα είναι αυτοδικαίως ανακοινώσιμα σε όποιον υποβάλει σχετική αίτηση, ανεξαρτήτως εάν αυτά προέρχονται από τις διοικητικές υπηρεσίες του κράτους, από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, άλλα δημόσια νομικά πρόσωπα ή οργανισμούς, ακόμη και ιδιωτικού δικαίου, στους οποίους έχει ανατεθεί η διαχείριση δημόσιας υπηρεσίας.»

10 Το άρθρο 4 του ως άνω νόμου έχει ως εξής:

«Η πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα διενεργείται:

a) Με δωρεάν επιτόπια μελέτη, εκτός εάν η διαφύλαξη του εγγράφου δεν την επιτρέπει ή δεν επιτρέπει αναπαραγωγή του πρωτοτύπου·

b) Εφόσον η αναπαραγωγή του εγγράφου δεν βλάπτει το πρωτότυπο, με χορήγηση ενός μόνον αντιγράφου, χωρίς η σχετική δαπάνη, η οποία βαρύνει τον αιτούντα, να μπορεί να υπερβεί τα πραγματικά λειτουργικά έξοδα από την εφαρμογή του παρόντος τίτλου.

Η υπηρεσία πρέπει να χορηγήσει το αιτηθέν αντίγραφο ή να γνωστοποιήσει την απόρριψη του αιτήματος όπως προβλέπεται στο άρθρο 7.»

11 Το άρθρο 5 του νόμου αριθ. 78-753 προβλέπει:

«Επιτροπή, αποκαλουμένη "επιτροπή προσβάσεως στα διοικητικά έγγραφα", επιφορτίζεται να μεριμνά για την προστασία της ελεύθερης προσβάσεως στα διοικητικά έγγραφα όπως ορίζει ο παρών τίτλος, ιδίως γνωμοδοτώντας οσάκις της ζητείται από άτομο που συναντά δυσχέρειες να λάβει γνώση διοικητικού εγγράφου, παρέχοντας συμβουλές προς τις αρμόδιες αρχές επί οιουδήποτε ζητήματος σχετικού με την εφαρμογή του παρόντος τίτλου, καθώς και προτείνοντας κατάλληλες τροποποιήσεις των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων που αφορούν την ανακοίνωση διοικητικών εγγράφων.

Η επιτροπή συντάσσει ετήσια έκθεση η οποία δημοσιεύεται.

Διάταγμα εκδιδόμενο με σύμπραξη του Conseil d'État ορίζει τα της συνθέσεως και λειτουργίας της επιτροπής του παρόντος άρθρου.»

12 Το άρθρο 6 του εν λόγω νόμου έχει ως ακολούθως:

«Οι διοικητικές υπηρεσίες του άρθρου 2 μπορούν να μην επιτρέπουν τη μελέτη ή τη λήψη αντιγράφου από διοικητικό έγγραφο σε περίπτωση που αυτή θα παρέβλαπτε:

— το απόρρητο των διασκέψεων της κυβερνήσεως και των αρμόδιων αρχών της εκτελεστικής εξουσίας·

— τα απόρρητα της εθνικής άμυνας, της εξωτερικής πολιτικής·

— το νόμισμα και την κοινή πίστη, την ασφάλεια του κράτους και τη δημόσια τάξη·

— τη διεξαγωγή των διαδικασιών που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων ή των διαδικασιών που προηγούνται της δίκης, εκτός εάν έχει δοθεί άδεια από την αρμόδια αρχή·

— το απόρρητο του ιδιωτικού βίου, των προσωπικών και ιατρικών φακέλων·

— τα εμπορικά και βιομηχανικά απόρρητα·

— την έρευνα, από τις αρμόδιες υπηρεσίες, φορολογικών και τελωνειακών παραβάσεων·

— ή, γενικότερα, τα προστατευόμενα με νόμο απόρρητα.

Για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, οι κατάλογοι των διοικητικών εγγράφων, τα οποία δεν είναι ανακοινώσιμα στο κοινό λόγω της φύσεως ή του αντικειμένου τους, καθορίζονται με υπουργικές αποφάσεις εκδιδόμενες κατόπιν γνωμοδοτήσεως της επιτροπής προσβάσεως στα διοικητικά έγγραφα.»

13 Σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου αριθ. 78-753:

«Η άρνηση ανακοινώσεως εγγράφου λαμβάνει τη μορφή έγγραφης αιτιολογημένης αποφάσεως η οποία κοινοποιείται στον διοικούμενο. Έλλειψη απαντήσεως επί χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του διμήνου επέχει θέση απορριπτικής αποφάσεως.

Σε περίπτωση ρητής ή σιωπηρής αρνήσεως, ο διοικούμενος ζητεί τη γνώμη της επιτροπής του άρθρου 5. Η γνώμη αυτή πρέπει να δοθεί το αργότερο εντός μηνός αφότου ζητήθηκε. Η αρμόδια αρχή υποχρεούται να ενημερώσει την επιτροπή για τη συνέχεια που δίδει στην υπόθεση εντός δύο μηνών αφότου έλαβε αυτή τη γνώμη. Η προθεσμία ασκήσεως ενδίκων βοηθημάτων παρατείνεται μέχρις ότου κοινοποιηθεί στον διοικούμενο η απάντηση της αρμόδιας αρχής.

Οσάκις επιλαμβάνεται προσφυγής κατά της αρνήσεως ανακοινώσεως διοικητικού εγγράφου, ο διοικητικός δικαστής οφείλει να αποφασίσει εντός έξι μηνών από την εγγραφή του δικογράφου στο πρωτόκολλο του δικαστηρίου.»

14 Το διάταγμα αριθ. 88-465, της 28ης Απριλίου 1988, περί της διαδικασίας προσβάσεως στα διοικητικά έγγραφα (JORF της 30ής Απριλίου 1988, σ. 5900), κατήργησε τη δεύτερη φράση του πρώτου εδαφίου καθώς και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 7 του νόμου αριθ. 78-753.

15 Το άρθρο 2 του εν λόγω διατάγματος ορίζει:

«Έλλειψη απαντήσεως, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του μηνός, από την αρμόδια αρχή η οποία επελήφθη αιτήσεως ανακοινώσεως εγγράφων, κατ' εφαρμογήν του τίτλου Ι του νόμου αριθ. 78-753 της 17ης Ιουλίου 1978, επέχει θέση απορριπτικής αποφάσεως.

Σε περίπτωση ρητής ή σιωπηρής αρνήσεως, ο ενδιαφερόμενος έχει στη διάθεσή του προθεσμία δύο μηνών, από της κοινοποιήσεως της αρνήσεως ή από της εκπνοής της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου του παρόντος άρθρου, για να απευθυνθεί στην επιτροπή του άρθρου 5 του νόμου αριθ. 78-753 της 17ης Ιουλίου 1978.

Η προσφυγή στην εν λόγω επιτροπή, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπει το δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου, είναι υποχρεωτική πριν από την άσκηση οιουδήποτε ενδίκου βοηθήματος.

Εντός μηνός από την προσφυγή του ενδιαφερομένου, η επιτροπή κοινοποιεί τη γνώμη της στην αρμόδια αρχή, η οποία, εντός μηνός αφότου λάβει τη γνώμη αυτή, πληροφορεί την επιτροπή για τη συνέχεια την οποία προτίθεται να δώσει στην αίτηση.

Η σιωπή της αρμόδιας αρχής για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του διμήνου, αφότου ο ενδιαφερόμενος προσέφυγε στην επιτροπή, επέχει θέση απορριπτικής αποφάσεως.

Η προθεσμία ασκήσεως ενδίκων βοηθημάτων παρατείνεται έως ότου κοινοποιηθεί στον ενδιαφερόμενο η απάντηση της αρμόδιας αρχής.»

16 Το άρθρο 5 του νόμου αριθ. 79-587, της 11ης Ιουλίου 1979, περί της αιτιολογήσεως των διοικητικών πράξεων και βελτιώσεως των σχέσεων διοικήσεως και κοινού (JORF της 12ης Ιουλίου 1979, σ. 1711), προβλέπει:

«Σιωπηρή απόφαση, σε περίπτωση κατά την οποία η ρητή απόφαση θα έπρεπε να είναι αιτιολογημένη, δεν είναι παράνομη εκ μόνου του λόγου ότι δεν φέρει αιτιολογία. Ωστόσο, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου υποβαλλομένης εντός των προθεσμιών ασκήσεως του ενδίκου βοηθήματος, πρέπει να του γνωστοποιηθούν οι αιτιολογίες οιασδήποτε σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως εντός μηνός από την υποβολή της σχετικής αιτήσεως. Σε αυτή την περίπτωση η προθεσμία ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος κατά της εν λόγω αποφάσεως παρατείνεται μέχρι την πάροδο διμήνου από την ημέρα κατά την οποία οι αιτιολογίες θα έπρεπε να του είχαν κοινοποιηθεί.»

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

17 Με επιστολή της 20ής Αυγούστου 1990, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι η οδηγία 90/313 πρέπει να μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1992.

18 Με επιστολή της 28ης Μαρτίου 1991, οι γαλλικές αρχές διαβίβασαν στην Επιτροπή αντίγραφο των εθνικών διατάξεων διά των οποίων, κατά την άποψή τους, μεταφέρεται η εν λόγω οδηγία στο γαλλικό δίκαιο, ήτοι του νόμου αριθ. 78-753 και του διατάγματος αριθ. 88-465.

19 Με επιστολή της 13ης Ιουλίου 1992, η Επιτροπή επέστησε την προσοχή των εν λόγω αρχών σε ορισμένες πτυχές του γαλλικού δικαίου οι οποίες καθιστούν αδύνατη την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκεται με την οδηγία 90/313.

20 Ελλείψει απαντήσεως, στις γαλλικές αρχές απεστάλη επιστολή υπομνήσεως στις 21 Ιανουαρίου 1993.

21 Με επιστολή της 2ας Φεβρουαρίου 1993, οι γαλλικές αρχές ανέπτυξαν την άποψή τους όσον αφορά τις παρατηρήσεις της Επιτροπής.

22 Με επιστολή οχλήσεως της 17ης Νοεμβρίου 1994, η Επιτροπή κάλεσε τη Γαλλική Δημοκρατία να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί της μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο των άρθρων 2, στοιχείο α', και 3, παράγραφοι 2, 3 και 4, της εν λόγω οδηγίας εντός προθεσμίας δύο μηνών αφότου έλαβε την επιστολή οχλήσεως.

23 Στις 23 Φεβρουαρίου 1995, η Γαλλική Κυβέρνηση απάντησε ότι οι εθνικές διατάξεις δεν προσκρούουν σε καμία από τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η προαναφερόμενη οδηγία.

24 Στις 8 Φεβρουαρίου 1999, η Επιτροπή, με αιτιολογημένη γνώμη της, κάλεσε τη Γαλλική Δημοκρατία να εκδώσει, εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω γνώμης, τις απαραίτητες διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις των άρθρων 2, στοιχείο α', και 3, παράγραφοι 2, 3 και 4, της οδηγίας 90/313.

25 Με επιστολή της 25ης Ιουνίου 1999, η Γαλλική Κυβέρνηση απάντησε στην προαναφερόμενη αιτιολογημένη γνώμη, αμφισβητώντας την παράβαση την οποία της προσάπτει η Επιτροπή. Πρόσθεσε ότι το γαλλικό δίκαιο, ακόμη και αν δεν περιλαμβάνει κατά γράμμα μεταφορά των διατάξεων της εν λόγω οδηγίας σε όλα της τα σημεία, παρέχει, ωστόσο, εγγυήσεις σε μεγάλο βαθμό ισοδύναμες και επιβάλλει, σε πολλούς τομείς, ακόμη ευρύτερες υποχρεώσεις στη διοίκηση. Διευκρίνισε ότι οι γαλλικές αρχές θα μελετούσαν, παρ' όλ' αυτά, τις δυνατότητες να βελτιωθεί περαιτέρω η πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος.

26 Στις 19 Ιανουαρίου 2000, η Γαλλική Κυβέρνηση πληροφόρησε την Επιτροπή ότι σχέδιο νόμου περί διαφόρων διατάξεων προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας στο κοινοτικό δίκαιο στον τομέα του περιβάλλοντος, το οποίο περιελάμβανε τμήμα σχετικά με την πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος, είχε μόλις εγκριθεί από το ιδιαίτερο γραφείο του πρωθυπουργού και ότι το εν λόγω σχέδιο θα διαβιβαζόταν στην Επιτροπή αμέσως μετά την υποβολή του στο Conseil d'État (Γαλλία) για γνωμοδότηση, η οποία προβλεπόταν για τον Φεβρουάριο του 2000.

27 Εκτιμώντας ότι η Γαλλική Δημοκρατία δεν είχε συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της από την αιτιολογημένη γνώμη εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή αποφάσισε να ασκήσει την παρούσα προσφυγή.

Επί της προσφυγής

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

28 Στις 13 Σεπτεμβρίου 2001, η Γαλλική Κυβέρνηση πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι είχαν εκδοθεί οι διατάξεις, τις οποίες είχε προαναγγείλει με την επιστολή της 19ης Ιανουαρίου 2000, και κοινοποίησε προς τούτο τον νόμο αριθ. 2000-321, της

12ης Απριλίου 2000, περί των δικαιωμάτων των πολιτών στις σχέσεις τους με τις διοικητικές υπηρεσίες (JORF της 13ης Απριλίου 2000, σ. 5646), καθώς και την πράξη νομοθετικού περιεχομένου (ordonnance) αριθ. 2001-321, της 11ης Απριλίου 2001, περί μεταφοράς κοινοτικών οδηγιών στο εσωτερικό δίκαιο και θέσεως σε εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του κοινοτικού δικαίου στον τομέα του περιβάλλοντος (JORF της 14ης Απριλίου 2001, σ. 5820). Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, οι διατάξεις αυτές υποβλήθηκαν επίσης στην Επιτροπή, η οποία παρακλήθηκε να παραιτηθεί της προσφυγής της.

29 Με επιστολή της 24ης Σεπτεμβρίου 2001, η Επιτροπή πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι δεν είχε την πρόθεση να παραιτηθεί της προσφυγής της.

30 Συναφώς επιβάλλεται να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η διάπραξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα την κατάσταση του κράτους μέλους, όπως αυτή εμφανιζόταν κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, και ότι οι επελθούσες στη συνέχεια μεταβολές δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από το Δικαστήριο (βλ., ιδίως, απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2002, C-152/00, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2002, σ. I-6973, σκέψη 15).

31 Εξάλλου, το Δικαστήριο αποφάνθηκε επανειλημμένως ότι στο σύστημα που καθιερώνει το άρθρο 226 ΕΚ, η Επιτροπή διαθέτει διακριτική εξουσία να ασκεί προσφυγή λόγω παραβάσεως και δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να κρίνει τη σκοπιμότητα ασκήσεως της εξουσίας αυτής (βλ., σχετικά, την απόφαση της 6ης Ιουλίου 2000, C-236/99, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 2000, σ. I-5657, σκέψη 28). Ως εκ τούτου, μόνον στην Επιτροπή εναπόκειται να αποφασίσει εάν εμμένει σε προσφυγή της ενώπιον του Δικαστηρίου (βλ., σχετικά, απόφαση της 13ης Ιουνίου 2002, C-474/99, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 2002, σ. I-5293, σκέψη 25), πολλώ μάλλον εάν, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία η παράβαση αίρεται μετά την πάροδο της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, εξακολουθεί να υπάρχει συμφέρον για τη συνέχιση της δίκης προκειμένου να θεμελιωθεί η ενδεχόμενη ευθύνη του κράτους μέλους, συνεπεία της παραβάσεώς του, έναντι άλλων κρατών μελών, της Κοινότητας ή ιδιωτών (βλ. σχετικά, μεταξύ άλλων, απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, C-166/00, Επιτροπή κατά Ελλάδος, Συλλογή 2001, σ. I-9835, σκέψη 9).

32 Υπό τις συνθήκες αυτές, καμία από τις δύο εθνικές νομοθετικές πράξεις, των οποίων γίνεται μνεία στη σκέψη 28 της παρούσας αποφάσεως, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη από το Δικαστήριο κατά την εξέταση της παρούσας προσφυγής.

33 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Επιτροπή προβάλλει πέντε αιτιάσεις, αντλούμενες αντιστοίχως:

— από την ελλιπή μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 2, στοιχείο α', και 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 90/313, καθόσον, σύμφωνα με το γαλλικό δίκαιο, το πεδίο εφαρμογής της υποχρεώσεως ανακοινώσεως πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον είναι στενότερο από εκείνο της εν λόγω οδηγίας·

— από την εσφαλμένη μεταφορά του άρθρου 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 90/313, καθόσον το γαλλικό δίκαιο αναγνωρίζει, μεταξύ των εξαιρέσεων από την υποχρέωση χορηγήσεως των εν λόγω πληροφοριών, ένα λόγο αρνήσεως ανακοινώσεως μη προβλεπόμενο από την οδηγία·

— από τη μη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο του άρθρου 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 90/313, λόγω της παραλείψεως να περιληφθεί στο γαλλικό δίκαιο η υποχρέωση μερικής ανακοινώσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον όταν είναι δυνατό να διαχωριστούν από αυτές τα μη ανακοινώσιμα στοιχεία·

— από τη μη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 90/313, καθόσον το γαλλικό δίκαιο δεν έχει προβλέψει τη δυνατότητα να απορριφθεί η αίτηση ανακοινώσεως όταν αφορά ημιτελή ή εσωτερικά έγγραφα ή στοιχεία, ή όταν είναι προδήλως αβάσιμη ή διατυπωμένη πολύ γενικά και

— από την εσφαλμένη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο του άρθρου 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 90/313, εκ του λόγου ότι το γαλλικό δίκαιο επιτρέπει να απορρίπτονται με μη αιτιολογημένες σιωπηρές αποφάσεις οι αιτήσεις χορηγήσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον.

34 Πρέπει να εξεταστεί διαδοχικώς η βασιμότητα των διαφόρων αιτιάσεων.

Επί της αιτιάσεως που αντλείται από το υπέρμετρα στενό πεδίο εφαρμογής των γαλλικών ρυθμίσεων οι οποίες αφορούν την υποχρέωση ανακοινώσεως πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον

Επιχειρήματα των διαδίκων

35 Η Επιτροπή προσάπτει στη Γαλλική Κυβέρνηση ότι περιόρισε το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του νόμου αριθ. 78-753 σε σχέση με εκείνο της οδηγίας 90/313, καθόσον η έννοια «διοικητικά έγγραφα» του εν λόγω νόμου είναι στενότερη από την έννοια «πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον» όπως την αντιλαμβάνεται η οδηγία.

36 Πράγματι, ακόμη και αν η Επιτροπή δεχθεί ότι η εν λόγω έννοια έχει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής από την έννοια της «διοικητικής πράξεως» κατά το γαλλικό δίκαιο, είναι παρ' όλ' αυτά αληθές ότι καλύπτει αποκλειστικώς και μόνον τα έγγραφα τα οποία κατέχονται από τη διοίκηση και αφορούν δραστηριότητα δημόσιας υπηρεσίας ή συνδέονται με την άσκηση τέτοιας δραστηριότητας, ενώ η έννοια της «πληροφορίας σχετικά με το περιβάλλον», η οποία βρίσκεται στην οδηγία, δεν γνωρίζει τέτοιου είδους περιορισμό.

37 Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο του νόμου αριθ. 78-753, ακόμη και αν περιέχουν πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον που ενδέχεται να παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους πολίτες, δεν είναι ανακοινώσιμες, μεταξύ άλλων, ορισμένες μη κανονιστικές αποφάσεις δημόσιων αρχών σχετικές με τη διαχείριση της ιδιωτικής περιουσίας τους (π.χ. η άδεια καταλήψεως ή χρήσεως ακινήτου που ανήκει στην ιδιωτική περιουσία) ή με τη διαχείριση των δημόσιων υπηρεσιών εμπορικού και βιομηχανικού χαρακτήρα (π.χ. οι συμβάσεις που συνάπτονται με τους χρήστες υπηρεσιών παροχής ύδατος ή ηλεκτρικής ενέργειας), ή ακόμη συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου μεταξύ δημόσιας αρχής και ιδιώτη, είτε ακόμη μεταξύ δύο δημόσιων αρχών.

38 Η Γαλλική Κυβέρνηση απαντά ότι η πρώτη αυτή αιτίαση είναι εσφαλμένη και, επικουρικώς, αναπόδεικτη.

39 Βεβαίως, δεν αρνείται ότι η έννοια της «πληροφορίας σχετικά με το περιβάλλον», όπως την αντιλαμβάνεται η οδηγία 90/313 πρέπει να ερμηνευθεί διασταλτικά, αλλά η έννοια «διοικητικά έγγραφα» του νόμου αριθ. 78-753 είναι επίσης πολύ ευρεία, διότι περιλαμβάνει τα έγγραφα ιδιωτικού χαρακτήρα τα οποία συνδέονται με δραστηριότητα δημόσιας υπηρεσίας και/ή την άσκηση δημόσιων αρμοδιοτήτων από ιδιώτες. Η εν λόγω έννοια καλύπτει, εκτός από τις διοικητικές πράξεις, πράξεις ιδιωτικού δικαίου, δημόσιων αρχών και πράξεις οι οποίες προέρχονται από ιδιώτες και βρίσκονται στην κατοχή των εν λόγω αρχών, εφόσον συνδέονται, λιγότερο ή περισσότερο, με την άσκηση δραστηριότητας δημόσιας υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, ο μόνος περιορισμός ως προς τον χαρακτηρισμό «πληροφορίας σχετικά με το περιβάλλον» κατά την έννοια της οδηγίας 90/313 αφορά τα έγγραφα τα οποία βρίσκονται στην κατοχή δημόσιας αρχής ενεργούσας ως ιδιώτης και τα οποία δεν συνδέονται με κανένα τρόπο προς τη δραστηριότητα δημόσιας υπηρεσίας.

40 Κατά τα λοιπά, η Επιτροπή δεν απέδειξε συγκεκριμένα ότι η έννοια των «διοικητικών εγγράφων» είναι λιγότερο ευρεία από εκείνη της «πληροφορίας σχετικά με το περιβάλλον». Δεν επέτυχε να αποδείξει ότι υπάρχουν πληροφορίες, ευρισκόμενες στην κατοχή των γαλλικών δημόσιων αρχών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 90/313, αλλά δεν καλύπτονται από τον νόμο αριθ. 78-753. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν ανέφερε ούτε ένα παράδειγμα, κατά το οποίο πληροφορία σχετικά με το περιβάλλον δεν χαρακτηρίστηκε ως «διοικητικό έγγραφο» κατά την έννοια του εν λόγω νόμου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

41 Συναφώς, επιβάλλεται να τονιστεί, αφενός, ότι, σύμφωνα με τη Γαλλική Κυβέρνηση, η έννοια «διοικητικά έγγραφα», όπως χρησιμοποιείται στον νόμο αριθ. 78-753, καλύπτει, εκτός από τις διοικητικές πράξεις, και τις πράξεις ιδιωτικού δικαίου των δημόσιων αρχών, καθώς και τις πράξεις που βρίσκονται στην κατοχή των αρχών αυτών, αλλά προέρχονται από ιδιώτες· ωστόσο, όπως και η κυβέρνηση αυτή παραδέχεται, τούτο συμβαίνει μόνο στον βαθμό που οι εν λόγω πράξεις «συνδέονται, λιγότερο ή περισσότερο, με την άσκηση δραστηριότητας δημόσιας υπηρεσίας». Η Γαλλική Κυβέρνηση διευκρινίζει, σ' αυτό το πλαίσιο, ότι μόνον τα έγγραφα τα οποία βρίσκονται στην κατοχή δημόσιας αρχής ενεργούσας ως ιδιώτης και τα οποία δεν συνδέονται με κανένα τρόπο προς τη δραστηριότητα δημόσιας υπηρεσίας, δεν εμπίπτουν στον νόμο 78-753, αλλά, κατ' αυτήν, τέτοια έγγραφα δεν αποτελούν ούτε και «πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον» κατά την έννοια της οδηγίας 90/313.

42 Επιβάλλεται, αφετέρου, να υπομνηστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 90/313, η έννοια της «πληροφορίας σχετικής με το περιβάλλον» καλύπτει, για τις ανάγκες της εν λόγω οδηγίας «κάθε διαθέσιμο στοιχείο, υπό γραπτή, οπτική, ακουστική ή μηχανογραφική μορφή, για την κατάσταση των υδάτων, του αέρος, του εδάφους, της πανίδας, της χλωρίδας και των φυσικών χώρων, καθώς και για δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που προκαλούν ενόχληση, όπως ο θόρυβος) ή μέτρα που επηρεάζουν ή δύνανται να επηρεάσουν δυσμενώς τα ανωτέρω και για δραστηριότητες ή μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία των ανωτέρω, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών μέτρων και των προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος».

43 Ο εν λόγω ορισμός δεν περιλαμβάνει καμία ένδειξη δυνάμενη να στηρίξει τη θέση της Γαλλικής Κυβερνήσεως, σύμφωνα με την οποία έγγραφο στερούμενο οιασδήποτε σχέσεως με τη δημόσια υπηρεσία δεν πρέπει να θεωρηθεί ως «πληροφορία σχετική με το περιβάλλον» εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 90/313.

44 Πράγματι, λαμβανομένης υπόψη της διατυπώσεως και, ειδικότερα, της χρήσεως των όρων «κάθε στοιχείο», το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω άρθρου 2, στοιχείο α', και, συνεπώς, εκείνο της οδηγίας 90/313, πρέπει να θεωρηθεί ότι είναι ευρύ. Επομένως, καλύπτει το σύνολο των στοιχείων τα οποία αφορούν είτε την κατάσταση του περιβάλλοντος, είτε τις δραστηριότητες ή τα μέτρα που δύνανται να το επηρεάσουν δυσμενώς, είτε ακόμη τις δραστηριότητες ή τα μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος, χωρίς η απαρίθμηση, η οποία περιλαμβάνεται στην εν λόγω διάταξη, να παρέχει οποιαδήποτε ένδειξη δυνάμενη να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής της διατάξεως, ιδίως όπως υποστηρίζει η Γαλλική Κυβέρνηση.

45 Η διαπίστωση αυτή επιρρωννύεται από την ερμηνεία, την οποία το Δικαστήριο ήδη έδωσε για την ίδια διάταξη στην απόφαση της 17ης Ιουνίου 1998, C-321/96, Mecklenburg (Συλλογή 1998, σ. I-3809, σκέψεις 19 έως 22). Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έκρινε ειδικότερα, με τη σκέψη 20 της εν λόγω αποφάσεως, ότι ο κοινοτικός νομοθέτης απέφυγε να ορίσει την έννοια της «πληροφορίας σχετικά με το περιβάλλον», πράγμα που θα μπορούσε να αποκλείσει κάποια από τις δραστηριότητες που ασκεί η δημόσια αρχή.

46 Εξάλλου, προκύπτει από τη χρήση των όρων «συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών μέτρων» στο άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 90/313 ότι η έννοια της «πληροφορίας σχετικά με το περιβάλλον» πρέπει, κατά λογική ακολουθία, να έχει πεδίο εφαρμογής ευρύτερο από το σύνολο των δραστηριοτήτων των δημόσιων αρχών.

47 Προκύπτει από τα προεκτεθέντα ότι η οδηγία 90/313 αφορά κάθε πράξη, οιασδήποτε φύσεως, δυνάμενη να επηρεάσει δυσμενώς ή να προστατεύσει την κατάσταση ενός από τους τομείς του περιβάλλοντος που καλύπτει η εν λόγω οδηγία, ούτως ώστε, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Γαλλική Κυβέρνηση, η έννοια της «πληροφορίας σχετικά με το περιβάλλον» κατά την οδηγία αυτή να πρέπει να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει τα έγγραφα τα οποία δεν σχετίζονται προς την άσκηση δραστηριότητας δημόσιας υπηρεσίας.

48 Υπό τις συνθήκες αυτές, η πρώτη αιτίαση της Επιτροπής είναι βάσιμη.

Επί της αιτιάσεως που αντλείται από την ύπαρξη λόγου αρνήσεως χορηγήσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον ο οποίος δεν προβλέπεται από την οδηγία 90/313

Επιχειρήματα των διαδίκων

49 Η Επιτροπή επικρίνει το γεγονός ότι, όσον αφορά τον κατάλογο των εξαιρέσεων από την υποχρέωση ανακοινώσεως των πληροφοριών των σχετικών με το περιβάλλον, το άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, τελευταία περίπτωση, του νόμου αριθ. 78-753 προβλέπει λόγο αρνήσεως μη συμπεριλαμβανόμενο στο άρθρο 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 90/313, ήτοι τις περιπτώσεις κατά τις οποίες παραβλάπτονται «απόρρητα προστατευόμενα από τον νόμο».

50 Κατ' αυτόν τον τρόπο όχι μόνον ο εν λόγω νόμος εισάγει προσθήκες στο κείμενο της οδηγίας 90/313, διευρύνοντας το πεδίο των εξαιρέσεων τις οποίες περιοριστικώς προβλέπει αυτή, αλλά επιπλέον, η έννοια των «προστατευομένων από τον νόμο απορρήτων» διατυπώνεται με τρόπο υπέρμετρα ευρύ για να μπορεί να διασφαλιστεί εφαρμογή σύμφωνη με το πνεύμα της εν λόγω οδηγίας.

51 Η Γαλλική Κυβέρνηση αμφισβητεί ότι ο κατάλογος των εξαιρέσεων που προβλέπει ο νόμος αριθ. 78-753 είναι ευρύτερος από εκείνον του άρθρου 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 90/313. Η γενική κατηγορία των «προστατευομένων από τον νόμο απορρήτων» εισήχθη στον ως άνω νόμο για να συνενώσει τα διάφορα ειδικά καθεστώτα εμπιστευτικού χαρακτήρα στοιχείων τα οποία, κατά τα λοιπά, συχνά δεν σχετίζονται καθόλου με το περιβάλλον.

52 Η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, για να στοιχειοθετηθεί παράβαση στη συγκεκριμένη περίπτωση, εναπέκειτο στην Επιτροπή να εντοπίσει τα ειδικά καθεστώτα τα οποία δεν συνάδουν προς την οδηγία 90/313, οπότε η προσφυγή θα έπρεπε να στρέφεται κατά των ειδικών αυτών καθεστώτων και όχι κατά της γενικής κατηγορίας των «προστατευομένων από τον νόμο απορρήτων».

53 Στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να εντοπίσει ακόμη και ένα απόρρητο το οποίο να προστατεύεται από τον νόμο, αλλά να μη καλύπτεται από λόγο αρνήσεως ανακοινώσεως εξ αυτών που απαριθμούνται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, δηλαδή τη «δημόσια ασφάλεια», τα «εμπορικά και βιομηχανικά μυστικά» ή τα «εμπιστευτικά προσωπικά στοιχεία ή/και φακέλους».

54 Επιπλέον, ουδέποτε ιδιώτης υπέβαλε καταγγελία ή προσφυγή, πράγμα που αποδεικνύει ότι η έννοια των «προστατευομένων από τον νόμο απορρήτων», όπως γίνεται αντιληπτή κατά τη γαλλική νομοθεσία, δεν διευρύνει παρανόμως τις εξαιρέσεις του άρθρου 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 90/313.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

55 Προκειμένου να κριθεί το βάσιμο της δεύτερης αυτής αιτιάσεως, επιβάλλεται εκ προοιμίου να τονιστεί ότι, όπως προκύπτει από την ίδια τη διατύπωση του άρθρου 3, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 90/313, οι πληροφορίες για το περιβάλλον πρέπει να παρέχονται σε οποιοδήποτε πρόσωπο το ζητά, χωρίς το πρόσωπο αυτό να αποδεικνύει συμφέρον και ότι η αντίστοιχη υποχρέωση βαρύνει τις δημόσιες αρχές «με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου».

56 Επομένως, μόνον κατ' εξαίρεση από την αρχή της ελεύθερης προσβάσεως στις πληροφορίες για το περιβάλλον, η οποία αποτελεί το θεμέλιο της εν λόγω οδηγίας, το άρθρο 3 αυτής απαριθμεί, στις παράγραφους 2 και 3, ορισμένους λόγους για τους οποίους επιτρέπεται η άρνηση χορηγήσεως των πληροφοριών αυτών.

57 Συνεπώς, οι προβλεπόμενοι λόγοι αρνήσεως, ως εξαιρέσεις από την αρχή της δημοσιοποιήσεως των πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον, η οποία αποτελεί τον σκοπό της οδηγίας 90/313, πρέπει να ερμηνεύονται στενά, με συνέπεια να πρέπει να θεωρηθεί ότι οι παρεκκλίσεις κατά το άρθρο 3, παράγραφοι 2 και 3, απαριθμούνται περιοριστικά και αφορούν «ορισμένες συγκεκριμένες και σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις» κατά τις οποίες «μπορεί να δικαιολογείται η απόρριψη αίτησης πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον» (βλ. την έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 90/313).

58 Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο νόμος αριθ. 78-753 εξάντλησε προφανώς τις εξαιρέσεις των οποίων γίνεται μνεία στο άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας, στις οποίες περιλαμβάνονται, ρητώς και ειδικώς, οι αιτήσεις πληροφοριών που έχουν σχέση με τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των διασκέψεων των δημόσιων αρχών, τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των διεθνών σχέσεων, το απόρρητο της εθνικής άμυνας, τη δημόσια ασφάλεια, τα εμπορικά και βιομηχανικά μυστικά καθώς και τα εμπιστευτικά προσωπικά στοιχεία ή/και φακέλους.

59 Ωστόσο, το άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, τελευταία περίπτωση, του νόμου αριθ. 78-753 επιτρέπει, εξάλλου, στις δημόσιες αρχές να αρνηθούν τη μελέτη ή τη λήψη αντιγράφου από διοικητικό έγγραφο του οποίου η ανακοίνωση θα παρέβλαπτε «γενικώς, τα προστατευόμενα από τον νόμο απόρρητα».

60 Επομένως, τέτοιος λόγος αρνήσεως, ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στην εξαντλητική απαρίθμηση των εξαιρέσεων κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 90/313, υπερβαίνει προδήλως το πεδίο εφαρμογής των εξαιρέσεων αυτών.

61 Εξάλλου, ο υπό συζήτηση λόγος αρνήσεως περιορίζεται σε απλή παραπομπή «στον νόμο», χωρίς άλλη διευκρίνιση. Όπως ορθώς προβάλλει η Επιτροπή, ένας τέτοιος λόγος έχει τόσο γενική διατύπωση ώστε δεν προκύπτει με σαφήνεια ποιες περιπτώσεις καλύπτει — πέρα από εκείνες που απαριθμούνται προηγουμένως στο εν λόγω άρθρο 6, πρώτο εδάφιο, οι οποίες ήδη εξαντλούν το σύνολο των εξαιρέσεων του άρθρου 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/313 —, ούτως ώστε από αυτόν τον λόγο αρνήσεως να παράγεται ανασφάλεια δικαίου, καθόσον δεν υπάρχει εγγύηση ότι οι δημόσιες αρχές θα τον εφαρμόσουν σύμφωνα με το πνεύμα της οδηγίας.

62 Όσον αφορά το επιχείρημα της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι ουδέποτε υποβλήθηκε καταγγελία από ιδιώτες περί εσφαλμένης εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 90/313, τούτο τυγχάνει απορριπτέο υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δικαστηρίου, από την οποία προκύπτει ότι η μη τήρηση υποχρεώσεως η οποία επιβάλλεται από κανόνα του κοινοτικού δικαίου συνιστά αφ' εαυτής παράβαση, η δε παρατήρηση ότι η μη τήρηση της υποχρεώσεως δεν είχε αρνητικές συνέπειες δεν ασκεί επιρροή (βλ. τις αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 1999, C-392/96, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, Συλλογή 1999, σ. I-5901, σκέψεις 60 και 61, και της 1ης Φεβρουαρίου 2001, C-333/99, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2001, σ. I-1025, σκέψη 37). Προκύπτει ομοίως ότι το επιχείρημα, σύμφωνα με το οποίο δεν εντοπίστηκε στην πράξη καμία περίπτωση αντίθετη προς την οδηγία, δεν μπορεί να γίνει δεκτό (βλ. απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 1991, C-131/88, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1991, σ. I-825, σκέψη 9).

63 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η δεύτερη αιτίαση της Επιτροπής είναι επίσης βάσιμη.

Επί της αιτιάσεως που αντλείται από την παράλειψη μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της υποχρεώσεως μερικής ανακοινώσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον

Επιχειρήματα των διαδίκων

64 Η Επιτροπή προσάπτει στη Γαλλική Κυβέρνηση ότι δεν συμπεριέλαβε ρητώς στον νόμο αριθ. 78-753 την υποχρέωση, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 90/313, να ανακοινώνονται μερικώς οι πληροφορίες για το περιβάλλον όταν είναι δυνατόν να διαχωριστούν από αυτές τα μη ανακοινώσιμα στοιχεία.

65 Η Γαλλική Κυβέρνηση δεν αμφισβήτησε πράγματι την αιτίαση αυτή ενώπιον του Δικαστηρίου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

66 Αφενός, το Δικαστήριο ήδη έκρινε ότι το άρθρο 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 90/313 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες από τις οποίες είναι δυνατόν να διαχωρίζονται εκείνες που καλύπτονται από την εμπιστευτικότητα ή το απόρρητο. Το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διάταξη αυτή επιβάλλει στα κράτη μέλη μια συγκεκριμένη υποχρέωση προς επίτευξη αποτελέσματος και διέπει κατά τρόπο άμεσο τη νομική κατάσταση των ιδιωτών οι οποίοι απολαύουν έτσι του δικαιώματος να λαμβάνουν πληροφορίες υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας (απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, C-217/97, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1999, σ. I-5087, σκέψη 33).

67 Αφετέρου, δεν αμφισβητείται ότι, κατά την εκπνοή της προθεσμίας η οποία ετάχθη με την αιτιολογημένη γνώμη, το γαλλικό δίκαιο δεν περιελάμβανε καμία διάταξη δυναμένη να μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο τον κανόνα δικαίου του άρθρου 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 90/313.

68 Ελλείψει οιασδήποτε ρητής διατάξεως περί μερικής ανακοινώσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον στη γαλλική νομοθεσία, η υποχρέωση μερικής παροχής τέτοιων πληροφοριών δεν προβλέπεται κατά τρόπο αρκούντως σαφή και συγκεκριμένο ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου και να παρέχεται η δυνατότητα στα πρόσωπα που προτίθενται να υποβάλουν αίτηση για πληροφόρηση να γνωρίζουν το πλήρες περιεχόμενο των δικαιωμάτων τους (βλ., σχετικά, απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, Επιτροπή κατά Γερμανίας, προπαρατεθείσα, σκέψεις 34 και 35).

69 Υπό τις συνθήκες αυτές, η τρίτη αιτίαση της Επιτροπής πρέπει να γίνει δεκτή.

Επί του λόγου αιτιάσεως που αντλείται από τη μη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 90/313

Επιχειρήματα των διαδίκων

70 Η Επιτροπή προβάλλει ότι, μολονότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 90/313, το οποίο επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να απορρίψουν αίτηση πληροφοριών είτε καταχρηστική, είτε διατυπωμένη πολύ γενικά, είτε συνεπαγομένη την παράδοση ημιτελών εγγράφων ή στοιχείων ή εσωτερικών ανακοινώσεων, παρέχει απλώς και μόνον μια ευχέρεια στα κράτη μέλη, ωστόσο, ο κανόνας αυτός πρέπει να μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο εάν το κράτος μέλος επιλέξει να τον επικαλεστεί.

71 Πράγματι, ελλείψει ρητής μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο, οι ιδιώτες δεν θα ήταν σε θέση να γνωρίζουν με την απαιτούμενη σαφήνεια την έκταση των δικαιωμάτων τα οποία τους παρέχει η εν λόγω οδηγία. Το γενικό νομικό πλαίσιο, το οποίο αποτελεί, κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, η σχετική νομολογία του Conseil d'État, δεν επαρκεί για να εξασφαλίσει ότι η επίδικη διάταξη ερμηνεύεται κατά τρόπο που να αποκλείει την εσφαλμένη εφαρμογή της στην πράξη.

72 Μολονότι δεν αμφισβητεί την έλλειψη οιασδήποτε εθνικής διατάξεως επί του θέματος, η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι το εσωτερικό νομικό πλαίσιο, ήτοι ο νόμος αριθ. 78-753 όπως ερμηνεύθηκε με τη νομολογία του Conseil d'État, παρέχει σαφώς και επακριβώς τη δυνατότητα σε μια δημόσια αρχή να απορρίπτει αιτήσεις ασαφείς, καταχρηστικές ή συνεπαγόμενες την ανακοίνωση ημιτελών ή εσωτερικών εγγράφων.

73 Το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 90/313 περιορίζεται να παράσχει στις δημόσιες αρχές μια δυνατότητα η οποία ήδη τους είχε αναγνωριστεί από το Conseil d'État και η απλή κωδικοποίησή της δεν προστατεύει κανένα δικαίωμα των ιδιωτών.

74 Είναι μεν αληθές, όσον αφορά την τρίτη αιτίαση της Επιτροπής, ότι με τη ρητή μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο του άρθρου 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, θα δημοσιευόταν λυσιτελώς η διάταξη αυτή, τούτο όμως, αντιθέτως, δεν συμβαίνει προκειμένου περί της παρούσας αιτιάσεως, η οποία αφορά την παράγραφο 3 της αυτής διατάξεως. Πράγματι, οι έννοιες της καταχρήσεως δικαιώματος και της προπαρασκευαστικής πράξεως απαντώνται στις έννομες τάξεις των περισσοτέρων κρατών μελών, μεταξύ των οποίων η Γαλλική Δημοκρατία, και, κατά τα λοιπά, δεν εφαρμόζονται αποκλειστικώς και μόνον σε σχέση με το δικαίωμα προσβάσεως στις πληροφορίες για το περιβάλλον. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν η οδηγία 90/313 δεν προέβλεπε ρητώς τη δυνατότητα απορρίψεως αιτήσεων κατα-

χρηστικών ή διατυπωμένων πολύ γενικά, ή ακόμη εχουσών ως αντικείμενο εσωτερικά ή ημιτελή έγγραφα, οι εθνικές αρχές θα μπορούσαν, παρ' όλ' αυτά, να επικαλεστούν τις εν λόγω αρχές για να δικαιολογήσουν την άρνησή τους. Ρητή μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο, εκτός του ότι θα κατέγραφε απλώς τη νομολογία του Conseil d'État, θα περιοριζόταν να κωδικοποιήσει γενικές αρχές ευρέως αποδεκτές και καθιερωμένες με πάγια νομολογία.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

75 Προκειμένου να εκτιμηθεί το βάσιμο της τέταρτης αιτιάσεως της Επιτροπής, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, καθένα από τα κράτη μέλη προς τα οποία απευθύνεται μια οδηγία οφείλει να λάβει, στο πλαίσιο της εσωτερικής έννομης τάξεως, όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας σύμφωνα με τον επιδιωκόμενο στόχο της (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 7ης Μαΐου 2002, C-478/99, Επιτροπή κατά Σουηδίας, Συλλογή 2002, σ. I-4147, σκέψη 15).

76 Επομένως, μολονότι η νομική κατάσταση που απορρέει από τα εθνικά μέτρα μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο επιβάλλεται να είναι επαρκώς ακριβής και σαφής ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους ενδιαφερομένους ιδιώτες να γνωρίζουν την έκταση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους, είναι εντούτοις αληθές, σύμφωνα με το άρθρο 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης, ότι τα κράτη μέλη έχουν δυνατότητα επιλογής του τύπου και των μέσων συμμορφώσεως προς τις οδηγίες, ώστε να εξασφαλιστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το αποτέλεσμα το οποίο αυτές επιδιώκουν, προκύπτει δε από την εν λόγω διάταξη ότι η μεταφορά οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο δεν απαιτεί οπωσδήποτε την έκδοση νομοθετικής πράξεως σε κάθε κράτος μέλος. Ομοίως, το Δικαστήριο αποφάνθηκε επανειλημμένως ότι η μεταφορά οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο δεν απαιτεί πάντοτε τυπική επανάληψη των επιταγών της σε ειδική και ρητή νομοθετική διάταξη, αλλά ενδέχεται να αρκεί, σε συνάρτηση με το περιεχόμενο της οδηγίας, ένα γενικό νομικό πλαίσιο. Ειδικότερα, η ύπαρξη γενικών αρχών του συνταγματικού ή του διοικητικού δικαίου μπορεί να καταστήσει περιττή τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο με ειδικές κανονιστικές ή νομοθετικές διατάξεις, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι οι εν λόγω αρχές εξασφαλίζουν αποτελεσματικά την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας εκ μέρους της εθνικής διοικήσεως και ότι, στην περί-

πτωση κατά την οποία η διάταξη της οδηγίας έχει σκοπό την παροχή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, η νομική κατάσταση που απορρέει από τις προαναφερόμενες αρχές είναι επαρκώς ακριβής και σαφής ώστε οι ωφελούμενοι από αυτή να είναι σε θέση να γνωρίζουν το πλήρες περιεχόμενο των δικαιωμάτων τους και, κατά περίπτωση, να τα επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 23ης Μαΐου 1985, 29/84, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1985, σ. 1661, σκέψεις 22 και 23, και της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, Επιτροπή κατά Γερμανίας, προπαρατεθείσα, σκέψεις 31 και 32).

77 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται να καθοριστεί, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, η φύση της διατάξεως που προβλέπει η οδηγία, την οποία αφορά η προσφυγή λόγω παραβάσεως, προκειμένου να διευκρινιστεί η έκταση της υποχρεώσεως συμμορφώσεως που υπέχουν τα κράτη μέλη.

78 Όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντίθετα προς τη διάταξη του άρθρου 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 90/313, η οποία παρέχει στους ιδιώτες συγκεκριμένο δικαίωμα μερικής χορηγήσεως των πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον από τις οποίες είναι δυνατόν να διαχωριστούν τα μη ανακοινώσιμα στοιχεία (βλ., σχετικά τις σκέψεις 66 και 68 της παρούσας αποφάσεως), το άρθρο 3, παράγραφος 3, της ίδιας οδηγίας περιορίζεται να χορηγήσει στα κράτη μέλη απλή ευχέρεια (όπως προκύπτει σαφώς από τη χρήση του ρήματος «δύναται») απορρίψεως αιτήσεως πληροφοριών σε ορισμένες καθορισμένες περιπτώσεις και, προπάντων, η διάταξη αυτή δεν παρέχει κανένα συγκεκριμένο δικαίωμα σε ιδιώτες, ούτε εξάλλου τους επιβάλλει ακριβή και καθορισμένη υποχρέωση. Αντιθέτως, η εν λόγω διάταξη περιορίζεται να παράσχει τη δυνατότητα, μόνον για τις δημόσιες αρχές, αρνήσεως χορηγήσεως τέτοιων πληροφοριών σε ορισμένες περιπτώσεις οι οποίες απαριθμούνται περιοριστικά.

79 Εξάλλου, με τη σκέψη 33 της προπαρατεθείσας αποφάσεως της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, Επιτροπή κατά Γερμανίας, το Δικαστήριο ήδη προέβη, όσον αφορά την ίδια οδηγία 90/313, σε παρόμοια διάκριση μεταξύ, αφενός, του άρθρου 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, αυτής και, αφετέρου, της παραγράφου 2, πρώτο εδάφιο, του αυτού

άρθρου· όμως, κατά τη διατύπωσή της, η τελευταία αυτή διάταξη είναι από πάσης πλευράς συγκρίσιμη προς το εν λόγω άρθρο 3, παράγραφος 3, περί του οποίου πρόκειται στο πλαίσιο της παρούσας αιτιάσεως.

80 Κατόπιν των προεκτεθέντων, προκύπτει ότι για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 90/313, δεν απαιτείται η τυπική και κατά λέξη επανάληψη της προαναφερόμενης διατάξεως στο εθνικό δίκαιο, αλλά μπορεί να αρκεί ένα γενικό νομικό πλαίσιο, εφόσον εξασφαλίζει πράγματι την πλήρη εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας κατά τρόπο αρκούντως σαφή και ακριβή.

81 Προκειμένου ειδικότερα περί διατάξεως όπως το άρθρο 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 90/313, η απαίτηση ειδικής μεταφοράς στην εσωτερική έννομη τάξη έχει πολύ μικρή πρακτική χρησιμότητα, δεδομένου ότι η διάταξη είναι διατυπωμένη πολύ γενικά και θέτει κανόνες που έχουν χαρακτήρα γενικών αρχών κοινών στις έννομες τάξεις των κρατών μελών.

82 Ομοίως, η συμμόρφωση προς διάταξη οδηγίας που παρουσιάζει αυτά τα χαρακτηριστικά πρέπει να διασφαλίζεται, κατά βάση, κατά τη συγκεκριμένη εφαρμογή της σε δεδομένη κατάσταση, ανεξαρτήτως της τυπικής και κατά λέξη μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο.

83 Υπ' αυτές τις συνθήκες, για την έγκυρη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο του άρθρου 3, παράγραφος 3, της οδηγίας 90/313 πρέπει να θεωρηθεί ότι αρκεί ένα γενικό νομικό πλαίσιο το οποίο χαρακτηρίζεται, στην προκειμένη περίπτωση, από την ύπαρξη εννοιών με σαφές και ακριβές περιεχόμενο οι οποίες τίθενται σε εφαρμογή στο πλαίσιο πάγιας νομολογίας του Conseil d'État.

84 Προκύπτει συγκεκριμένα από τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι το περιεχόμενο των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένης υπόψης της ερμηνείας τους από τα εθνικά δικαστήρια (βλ., ιδίως, απόφαση της 29ης Μαΐου 1997, C-300/95, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 1997, σ. I-2649, σκέψη 37). Ομοίως, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ερμηνεία την οποία δίδουν τα δικαστήρια αυτά στις γενικές αρχές του δικαίου που έχουν καθιερωθεί στην εσωτερική έννομη τάξη.

85 Στη συγκεκριμένη περίπτωση, από κανένα στοιχείο στη διάθεση του Δικαστηρίου δεν προκύπτει ότι γενικό νομικό πλαίσιο, όπως αυτό που επικαλείται η Γαλλική Κυβέρνηση, δεν μπορεί να εξασφαλίσει αποτελεσματικά την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας 90/313.

86 Πράγματι, η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε, προς στήριξη της τέταρτης αιτιάσεώς της, καμία απόφαση γαλλικού δικαστηρίου η οποία να δέχθηκε ερμηνεία του νόμου αριθ. 78-753 μη συνάδουσα προς το άρθρο 3, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας και, εξάλλου, τίποτε δεν οδηγεί στο συμπέρασμα, βάσει των στοιχείων του φακέλου, ότι τα δικαστήρια αυτά δεν ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο υπό το πρίσμα του γράμματος και των σκοπών της εν λόγω οδηγίας και δεν εξασφαλίζουν πράγματι την πλήρη εφαρμογή της, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 189, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης.

87 Δεδομένου ότι εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη της παραβάσεως που φέρεται ότι διεπράχθη, προσκομίζοντας στο Δικαστήριο τα αναγκαία στοιχεία προκειμένου αυτό να ελέγξει αν συντρέχει η παράβαση, χωρίς να μπορεί να βασιστεί σε οποιοδήποτε τεκμήριο (βλ., ιδίως, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, σκέψη 31), η τέταρτη αιτίαση της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

Επί της αιτιάσεως που αντλείται από την ύπαρξη μη αιτιολογημένων σιωπηρών απορριπτικών αποφάσεων

Επιχειρήματα των διαδίκων

88 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η διαδικασία της λεγόμενης «σιωπηρής απορρίψεως» στο γαλλικό δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 2 του διατάγματος αριθ. 88-465, στο πλαίσιο της οποίας έλλειψη απαντήσεως, για περισσότερο από ένα μήνα, εκ μέρους της αρμόδιας αρχής η οποία επελήφθη αιτήσεως ανακοινώσεως διοικητικών εγγράφων, λογίζεται ως απορριπτική απόφαση, είναι ασύμβατη προς το άρθρο 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 90/313.

89 Πράγματι, η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει συναφώς υποχρέωση της οικείας δημόσιας αρχής να αιτιολογεί κάθε απόφαση αρνήσεως χορηγήσεως των αιτουμένων πληροφοριών. Αντιθέτως, η διαδικασία σιωπηρής απορρίψεως, όπως διαμορφώνεται με το άρθρο 2 του διατάγματος αριθ. 88-465, τείνει να άρει τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της αιτιολογήσεως η οποία επιβάλλεται από το το άρθρο 3, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας.

90 Με το υπόμνημά της απαντήσεως, η Επιτροπή προσθέτει ότι η εφαρμογή του εν λόγω διατάγματος έχει ως αποτέλεσμα να εισαχθεί δυνατότητα εκπρόθεσμης αιτιολογήσεως, ήτοι μετά την πάροδο της δίμηνης προθεσμίας κατά το άρθρο 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 90/313, των σιωπηρών αποφάσεων απορρίψεως αιτήσεως πληροφοριών. Από αυτή τη διάταξη προκύπτει ότι η αιτιολογία πρέπει να είναι σύγχρονη με την έκδοση της απορριπτικής αποφάσεως και δεν μπορεί να τακτοποιηθεί εκ των υστέρων. Το ίδιο συμπέρασμα απορρέει από την απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1981, 195/80, Michel κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1981, σ. 2861, σκέψη 22).

91 Βεβαίως, η δυνατότητα, η οποία παρέχεται στον ιδιώτη από το άρθρο 5 του νόμου αριθ. 79-587 να λάβει γνώση της αιτιολογίας οιασδήποτε σιωπηρής απορριπτικής

αποφάσεως εντός μηνός από της ημερομηνίας υποβολής σχετικής αιτήσεως, ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την τήρηση της δίμηνης προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 90/313, αλλά μόνον υπό την προϋπόθεση — η οποία είναι κατ' ουσίαν θεωρητική — ότι ο αιτών αντιδρά αμέσως στη σιωπή που αντέταξε η διοίκηση επί ένα μήνα. Εν πάση περιπτώσει, η διαδικασία αυτή επιβάλλει στον ενδιαφερόμενο την υποχρέωση, η οποία δεν προβλέπεται από την οδηγία, να ζητήσει να του ανακοινωθεί η αιτιολογία της οικείας απορριπτικής αποφάσεως.

92 Η Γαλλική Κυβέρνηση απαντά ότι το άρθρο 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 90/313 επιβάλλει στη δημόσια αρχή δύο διακριτές υποχρεώσεις, εξαγγελλόμενες σε δύο φράσεις που είναι ανεξάρτητες η μια της άλλης. Συγκεκριμένα, κατ' εφαρμογήν της πρώτης φράσεως της διατάξεως αυτής, η διοίκηση οφείλει να απαντήσει σε αίτηση πληροφοριών το συντομότερο δυνατό και το αργότερο εντός διμήνου από της υποβολής της. Σύμφωνα με τη δεύτερη φράση της ιδίας διατάξεως, η δημόσια αρχή οφείλει να αιτιολογεί την άρνηση παροχής πληροφοριών. Δεδομένου ότι η δεύτερη φράση δεν περιλαμβάνει παραπομπή στην πρώτη, δεν είναι δυνατόν να υποστηριχθεί ότι η διάταξη αυτή απαιτεί να συμπίπτουν χρονικώς η άρνηση παροχής των αιτουμένων πληροφοριών και η αιτιολόγησή της. Εκτός αυτού, η δεύτερη φράση του ως άνω άρθρου 3, παράγραφος 4, δεν ορίζει προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να αιτιολογείται η άρνηση. Κατά συνέπεια, η υποχρέωση αυτή υπόκειται μόνον στην προϋπόθεση να ανακοινώνεται η αιτιολογία εντός εύλογης προθεσμίας, ώστε να μην αναιρείται η πρακτική αποτελεσματικότητα της επίδικης διατάξεως.

93 Η εν λόγω κυβέρνηση προσθέτει, επικουρικώς, ότι η πρώτη φράση του άρθρου 7 του νόμου αριθ. 78-753 επιβάλλει σαφώς την υποχρέωση στη διοίκηση να αιτιολογεί κάθε απόφαση απορρίψεως αιτήσεως πληροφοριών, ενώ διευκρινίζεται επίσης ότι η απάντηση αυτή πρέπει να δίδεται εγγράφως. Ωστόσο, στην περίπτωση κατά την οποία, κατά παράβαση του κανόνα του ως άνω άρθρου 7, η δημόσια αρχή αμελήσει να απαντήσει σε αίτηση πληροφοριών, το εθνικό δίκαιο προέβλεψε το πλάσμα της σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως με σκοπό την προστασία των ιδιωτών, με την αποτροπή του ενδεχομένου, σε περίπτωση σιωπής της διοικήσεως, να στερηθούν αυτοί της δυνατότητας ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος επειδή δεν θα υπήρχε πράξη δυνάμενη να προσβληθεί. Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι εσφαλμένο να θεωρηθεί ότι η διαδικασία αυτή επιτρέπει στη διοίκηση να μην απαντήσει αιτιολογημένα στην αίτηση που της υποβλήθηκε.

94 Κατά τα λοιπά, ακόμη και σε περίπτωση σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως, η κατάσταση διέπεται από το άρθρο 5 του νόμου 79-587, δυνάμει του οποίου ο ιδιώτης δύναται να υποβάλει αίτηση θεραπείας για να πληροφορηθεί την αιτιολογία όπως έχει δικαίωμα.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

95 Η Επιτροπή δεν προσάπτει στη Γαλλική Δημοκρατία παράλειψη τυπικής μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της γενικής υποχρεώσεως, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 4, πρώτη φράση, της οδηγίας 90/313, να δίδεται απάντηση το αργότερο εντός διμήνου σε αίτηση χορηγήσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον.

96 Πράγματι, η Επιτροπή περιορίζει την αιτίασή της στην ειδική περίπτωση της σιωπηρής απορρίψεως όπως αυτή προβλέπεται κατά το γαλλικό δίκαιο.

97 Συναφώς, η Επιτροπή τονίζει κυρίως το γεγονός ότι η διαδικασία του άρθρου 2 του διατάγματος αριθ. 88-465 έχει ως συνέπεια την κατάργηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως «εξ αρχής και εν πάση περιπτώσει» κάθε απορριπτικής αποφάσεως. Κατά την έγγραφη διαδικασία, επέμεινε στο γεγονός ότι η αιτιολογία πρέπει να συμπίπτει χρονικώς προς την ίδια την απορριπτική απόφαση, με συνέπεια η διαδικασία της σιωπηρής απορρίψεως να είναι καθεαυτή ασύμβατη με την οδηγία 90/313.

98 Η Επιτροπή προσθέτει ότι ούτε η δυνατότητα του αιτούντος να ζητήσει να λάβει γνώση της αιτιολογίας, συνάδει προς την οδηγία 90/313. Πράγματι, αφενός, με τη δυνατότητα αυτή επιβάλλεται στον αιτούντα βάρος μη προβλεπόμενο από την οδηγία, η οποία περιλαμβάνει υποχρέωση αυτεπάγγελτης αιτιολογήσεως της απορριπτικής αποφάσεως, ανεξαρτήτως προηγουμένης σχετικής αιτήσεως. Αφετέρου, η αιτιολογία της απορριπτικής αποφάσεως ανακοινώνεται σχεδόν πάντοτε

εκτός της δίμηνης προθεσμίας που επιβάλλει η οδηγία, ενώ για την τήρηση της προθεσμίας αυτής απαιτείται ο μεν αιτών να ενεργήσει αμέσως μετά την πάροδο μηνός χωρίς απάντηση εκ μέρους της διοικήσεως, η δε διοίκηση να αντιδράσει πράγματι εντός του μηνός που ακολουθεί.

99 Προκειμένου να κριθεί το βάσιμο των επιχειρημάτων αυτών, επιβάλλεται, εκ προοιμίου, η διαπίστωση ότι το άρθρο 7 του νόμου αριθ. 78-753 προβλέπει ρητώς ότι η άρνηση χορηγήσεως πληροφοριών πρέπει να λάβει τη μορφή «έγγραφης αιτιολογημένης αποφάσεως».

100 Επομένως, η υποχρέωση αιτιολογήσεως κάθε απορριπτικής αποφάσεως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα του εν λόγω νόμου.

101 Εξάλλου, η Γαλλική Κυβέρνηση διατείνεται, χωρίς να αντικρούεται κατά τούτο από την Επιτροπή, ότι, στο γαλλικό δίκαιο, η έλλειψη αιτιολογίας των δυσμενών διοικητικών αποφάσεων που αφορούν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα συνιστά πλημμέλεια η οποία επισύρει κυρώσεις από τα αρμόδια δικαστήρια.

102 Η εν λόγω κυβέρνηση προσθέτει ότι το νομικό πλάσμα της σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως ουδόλως έχει σκοπό να επιτρέψει στη διοίκηση να παρακάμψει την υποχρέωση αιτιολογήσεως, αλλά αποβλέπει στην προστασία των διοικουμένων οι οποίοι, εάν υποτεθεί ότι η συμπεριφορά της δημόσιας αρχής δεν ήταν επιμελής, αποκτούν κατ' αυτόν τον τρόπο τη δυνατότητα να προσβάλουν δικαστικώς την απορριπτική απόφαση προς την οποία εξομοιώνεται η έλλειψη απαντήσεως εκ μέρους της διοικήσεως για περισσότερο από ένα μήνα. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο μηχανισμός της απορριπτικής αποφάσεως η οποία συνάγεται από την αδράνεια της αρμόδιας αρχής ουδόλως συνεπάγεται την κατάργηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως την οποία υπέχει η διοίκηση.

103 Πρέπει να επισημανθεί, ακολούθως, ότι η διατύπωση του άρθρου 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 90/313 δεν είναι μονοσήμαντη όσον αφορά το προς επίλυση νομικό ζήτημα της παρούσας υποθέσεως.

104 Πράγματι, η διατύπωση αυτής της διατάξεως δεν παρέχει τη δυνατότητα σαφούς απαντήσεως στο ερώτημα εάν έχει την έννοια, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, ότι η αιτιολογία πρέπει να συμπίπτει χρονικώς με την απορριπτική απόφαση ή, όπως το θεσμικό αυτό όργανο διευκρίνισε κατά την προφορική διαδικασία, εάν η αιτιολογία πρέπει τουλάχιστον να ανακοινωθεί εντός διμήνου από την υποβολή της αρχικής αιτήσεως, ή εάν, αντιθέτως, οι δύο φράσεις, τις οποίες περιλαμβάνει η εν λόγω διάταξη, στερούνται άμεσης σχέσεως μεταξύ τους, ούτως ώστε, όπως διατείνεται η Γαλλική Κυβέρνηση, η δεύτερη να μην ορίζει προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να ανακοινωθεί η αιτιολογία — υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής της αρχής της εύλογης προθεσμίας, εκτιμωμένης in concreto — και να επιτρέπει, επομένως, την εκ των υστέρων ανακοίνωση της αιτιολογίας της απορριπτικής αποφάσεως.

105 Σ' αυτό το πλαίσιο, η Γαλλική Κυβέρνηση προέβαλε επιχείρημα εξ αντιδιαστολής (a contrario), επικαλουμένη πρόταση τροποποιήσεως της οδηγίας 90/313 η οποία, εάν γινόταν δεκτή, θα καθιέρωνε εφεξής την άποψη ότι πρέπει να συμπίπτουν η απορριπτική απόφαση και η ανακοίνωση της αιτιολογίας της.

106 Πράγματι, το άρθρο 4, παράγραφος 4, της κοινής θέσεως (ΕΚ) 24/2002, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για την έκδοση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και για την κατάργηση της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ C 113, σ. 1), έχει ως ακολούθως: «η άρνηση παροχής, συνολικά ή εν μέρει, των αιτούμενων πληροφοριών κοινοποιείται στον αιτούντα [...] εντός της προθεσμίας του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο α', ή, κατά περίπτωση, στοιχείο β'. Η κοινοποίηση πρέπει να αναφέρει τους λόγους της απόρριψης και να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία προσφυγής που προβλέπεται σύμφωνα με το άρθρο 6.»

107 Η βούληση των αρμόδιων κοινοτικών οργάνων να τροποποιήσουν τη διατύπωση του άρθρου 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 90/313, προκειμένου να αποσαφηνίσουν το περιεχόμενό της, μπορεί πράγματι να αποτελεί ένδειξη ότι η διάταξη αυτή, όπως είναι διατυπωμένη σήμερα, δεν απαιτεί να γνωστοποιούνται συγχρόνως η απορριπτική απόφαση και η αιτιολογία της. Η σχεδιαζόμενη τροποποίηση καταδεικνύει, τουλάχιστον, ότι τέτοια απαίτηση δεν προκύπτει σαφώς από το νυν ισχύον κείμενο.

108 Εξάλλου, η ίδια η Επιτροπή απάλυνε τη θέση της, υποστηρίζοντας, κατά την προφορική διαδικασία, ότι η απορριπτική απόφαση πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να αιτιολογηθεί εντός δύο μηνών από της υποβολής της αρχικής αιτήσεως, πράγμα που σημαίνει ότι δέχεται ότι η αιτιολογία μπορεί να διαχωριστεί από την ίδια την απορριπτική απόφαση.

109 Πρέπει, τέλος, να διευκρινιστεί ότι η σκέψη 22 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Michel κατά Κοινοβουλίου, την οποία επικαλείται η Επιτροπή, δεν μπορεί να τύχει αναλογικής εφαρμογής στην παρούσα υπόθεση, δεδομένου ότι με την απόφαση αυτή κρίθηκαν διαφορετικά πραγματικά περιστατικά από αυτά της παρούσας προσφυγής.

110 Αντιθέτως, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι, με τη σκέψη 15 της αποφάσεως της 15ης Οκτωβρίου 1987, 222/86, Heylens κ.λπ. (Συλλογή 1987, σ. 4097), το Δικαστήριο αναγνώρισε ρητώς ότι η διοίκηση δύναται να γνωστοποιεί εκ των υστέρων την αιτιολογία απορριπτικής αποφάσεως.

111 Κατόπιν των προεκτεθέντων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, το νομικό πλάσμα ότι η σιωπή της διοικήσεως επέχει θέση σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως δεν μπορεί καθεαυτό να θεωρηθεί ασύμβατο προς τις απαιτήσεις της οδηγίας 90/313 εκ μόνου του λόγου ότι η απορριπτική απόφαση, εξ ορισμού, δεν φέρει αιτιολογία. Εξάλλου, στο κοινοτικό δίκαιο όπως ισχύει σήμερα, η υποτιθέμενη υποχρέωση να συμπίπτουν χρονικώς η απορριπτική απόφαση και η γνωστοποίηση της αιτιολογίας της δεν έχει επαρκές έρεισμα στο κείμενο της εν λόγω οδηγίας.

112 Αντιθέτως, το γεγονός ότι, σύμφωνα με τη γαλλική νομοθεσία, ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται, σε περίπτωση σιωπής της διοικήσεως, να ζητήσει από αυτή εντός ορισμένης προθεσμίας να του ανακοινωθούν οι λόγοι απορρίψεως της αιτήσεως πληροφοριών που υπέβαλε, προφανώς δεν συνάδει ούτε με το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 90/313 ούτε με το πνεύμα της.

113 Αφενός, προκύπτει σαφώς από το κείμενο της εν λόγω διατάξεως, κατά το οποίο «οι λόγοι ενδεχόμενης άρνησης [...] πρέπει να αναφέρονται», ότι η αιτιολογόγηση κάθε απορριπτικής αποφάσεως αποτελεί υποχρέωση της διοικήσεως. Εάν η απαίτηση αυτή μετατραπεί σε απλή δυνατότητα να ζητήσει ο διοικούμενος να του ανακοινωθούν οι λόγοι της απορρίψεως, περιορίζεται σημαντικά το πεδίο εφαρμογής της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.

114 Αφετέρου, σκοπός της οδηγίας 90/313 είναι να παρασχεθεί στους ιδιώτες δικαίωμα διασφαλίζον την ελευθερία προσβάσεως στην πληροφόρηση σχετικά με το περιβάλλον, χωρίς ο αιτών να υποχρεούται να προβάλει έννομο συμφέρον για να δικαιολογήσει την αίτησή του, καθώς και να αποφεύγεται οποιοσδήποτε περιορισμός σε αυτή την ελευθερία προσβάσεως (βλ., σχετικά την προπαρατεθείσα απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψεις 47 και 58).

115 Κατά συνέπεια, το άρθρο 3, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας απαιτεί η δημόσια αρχή να γνωστοποιεί αυτεπαγγέλτως τους λόγους της εκ μέρους της απορρίψεως αιτήσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον, χωρίς ο αιτών να υποχρεούται να υποβάλει σχετική αίτηση, μολονότι, σε περίπτωση σιωπής της διοικήσεως, οι λόγοι αυτοί μπορούν να γνωστοποιούνται στον ενδιαφερόμενο εκ των υστέρων.

116 Όσον αφορά την προθεσμία, εντός της οποίας πρέπει να γνωστοποιούνται οι λόγοι σε περίπτωση σιωπηρής απορρίψεως αιτήσεως πληροφοριών, πρέπει να επισημανθεί ότι δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτή η άποψη της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι η οδηγία 90/113 δεν προβλέπει συναφώς καμία ακριβή προθεσμία, ούτως ώστε να επιβάλλεται η τήρηση εύλογης προθεσμίας.

117 Πράγματι, η ερμηνεία αυτή δύναται να αναιρέσει, κατά μέγα μέρος, την πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 90/313.

118 Αντιθέτως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι σε περίπτωση σιωπηρής απορρίψεως αιτήσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον, οι λόγοι της απορρίψεως αυτής πρέπει να ανακοινωθούν εντός δύο μηνών από την υποβολή της αρχικής αιτήσεως, δεδομένου ότι η γνωστοποίηση των λόγων πρέπει, σε μια τέτοια περίπτωση, να θεωρηθεί ως «απάντηση» κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας.

119 Κατά συνέπεια, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η πέμπτη αιτίαση της Επιτροπής είναι βάσιμη μόνον στο μέτρο που προσάπτεται στη Γαλλική Δημοκρατία ότι δεν προέβλεψε, σε περίπτωση σιωπηρής απορρίψεως αιτήσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον, ότι οι δημόσιες αρχές υποχρεούνται να γνωστοποιούν αυτεπαγγέλτως, και το αργότερο εντός δύο μηνών από της υποβολής της αρχικής αιτήσεως, τους λόγους της απορριπτικής αποφάσεως. Η εν λόγω αιτίαση πρέπει, αντιθέτως, να απορριφθεί κατά τα λοιπά.

120 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων επιβάλλεται η διαπίστωση ότι:

— περιορίζοντας την υποχρέωση ανακοινώσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον στα «διοικητικά έγγραφα» κατά την έννοια του νόμου 78-753·

— συμπεριλαμβάνοντας, μεταξύ των λόγων αρνήσεως χορηγήσεως τέτοιων πληροφοριών, τον λόγο ότι η μελέτη ή η χορήγηση αντιγράφου του εγγράφου θα παρέβλαπτε «γενικά, τα προστατευόμενα από τον νόμο απόρρητα»·

— μη εισάγοντας στην εθνική νομοθεσία διάταξη, δυνάμει της οποίας οι πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον χορηγούνται εν μέρει, όταν είναι δυνατόν να διαχωριστούν από αυτές τα στοιχεία τα οποία, ως σχετιζόμενα προς τα συμφέροντα περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/313, δεν είναι ανακοινώσιμα, και

— μη προβλέποντας ότι, σε περίπτωση σιωπηρής απορρίψεως αιτήσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον, οι δημόσιες αρχές οφείλουν να γνωστοποιήσουν αυτεπαγγέλτως, το αργότερο εντός δύο μηνών από της υποβολής της αρχικής αιτήσεως, τους λόγους της απορρίψεως αυτής,

η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2, στοιχείο α', και 3, παράγραφοι 1, 2 και 4, της εν λόγω οδηγίας.

121 Η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί κατά τα λοιπά.

Επί των δικαστικών εξόδων

122 Δυνάμει του άρθρου 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί η Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε ως προς τους κυριότερους ισχυρισμούς της, η Γαλλική Δημοκρατία πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Περιορίζοντας την υποχρέωση ανακοινώσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον στα «διοικητικά έγγραφα» κατά την έννοια του νόμου 78-753, της 17ης Ιουλίου 1978, περί μέσων βελτιώσεως των σχέσεων μεταξύ των δημόσιων διοικητικών υπηρεσιών και του κοινού και διαφόρων διατάξεων διοικητικού, κοινωνικού και φορολογικού χαρακτήρα·**

συμπεριλαμβάνοντας, μεταξύ των λόγων αρνήσεως χορηγήσεως τέτοιων πληροφοριών, τον λόγο ότι η μελέτη ή η χορήγηση αντιγράφου του εγγράφου θα παρέβλαπτε «γενικά, τα προστατευόμενα από τον νόμο απόρρητα»·

μη εισάγοντας στην εθνική νομοθεσία διάταξη, δυνάμει της οποίας οι πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον χορηγούνται εν μέρει, όταν είναι δυνατόν να διαχωριστούν από αυτές τα στοιχεία τα οποία, ως σχετιζόμενα προς τα συμφέροντα περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την ελεύθερη πληροφόρηση για θέματα περιβάλλοντος, δεν είναι ανακοινώσιμα, και

μη προβλέποντας ότι, σε περίπτωση σιωπηρής απορρίψεως αιτήσεως πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον, οι δημόσιες αρχές οφείλουν να γνωστοποιήσουν αυτεπαγγέλτως, το αργότερο εντός δύο μηνών από της υποβολής της αρχικής αιτήσεως, τους λόγους της απορρίψεως αυτής,

η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2, στοιχείο α', και 3, παράγραφοι 1, 2 και 4, της εν λόγω οδηγίας.

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Puissochet Schintgen Σκουρής

Macken Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 26 Ιουνίου 2003.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

J.-P. Puissochet